

Helse- og omsorgsdepartementet
postmottak@hod.dep.no

Oslo, 17. april 2012

Deres referanse: 201102411

Våre referanser:

Seksjonsleder politikk og næringsliv Anne-Elisabeth Eriksrud: tlf. direkte 23 35 35 22 / mobil 92 06 86 33
/ e-post anne.elisabeth.eriksrud@naaf.no

Fagsjef inne- og uteluft Britt Ann Høiskar: tlf. direkte 23 35 35 32 / mobil 98 08 21 98 / e-post
brittann@naaf.no

Politisk rådgiver Ellen D. Bugge: e-post ellen.bugge@naaf.no

HØRING AV FORSLAG TIL ENDRINGER I TOBAKKSSKADELOVEN

HØRINGSSVAR FRA NORGES ASTMA- OG ALLERGIFORBUND

Norges Astma- og Allergiforbund (NAAF) takker for muligheten til å komme med synspunkter på endringsforslagene i tobakksskadeloven. Vi ønsker de foreslåtte endringene velkommen, og mener samtidig at tiden er moden for at Norge implementerer ytterligere endringer – særlig på områder relatert til barns vern mot tobakksrøyk.

I det følgende kommenterer vi NAAFs synspunkter knyttet til de foreslåtte endringene etter høringsnotatets tematiske framstilling, og starter med den tematikken vi mener er viktigst med hensyn til tobakksforebygging og -vern.

Tobakksfrie arenaer og vern mot passiv røyking

Tobakksbruk i arbeidstiden

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) støtter at utviklingen går i retning av at stadig flere arbeidsplasser gjøres tobakksfrie, men vil ikke innføre et generelt påbud om tobakksfri arbeidstid.

HOD ber imidlertid om innspill på om tobakksfri skoletid er oppnådd, og om det er behov for ytterligere virkemidler, f.eks. lovfesting av et påbud for grupper av arbeidstakere eller arbeidsplasser.

NAAF mener at alle ansatte som jobber med barn (opp til 18 år) skal være røykfrie i arbeidstiden, og ber om at HOD sikrer barns rett til et røykfritt opopvekstmiljø ved å innføre påbud om røykfrihet for alle ansattegrupper som jobber med barn (e.g. barnehager, skoler, idrett, barnevern, skolehelsetjenesten osv.)

Tobakksfrie uteområder og tobakksfri skoletid for elevene

HOD foreslår et påbud om tobakksfri skoletid for alle elever t.o.m. videregående skole, samt et forbud mot tobakksbruk på skolens områder.

NAAF støtter forslaget, men mener at røykfrihet ikke bare skal gjelde elever og besøkende, men også samtlige ansatte i skolen.

Vi viser i denne forbindelsen til veiledning til § 18 Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler som slår fast at røyking ikke skal forekomme til noen tid og i noen del av virksomhetens lokaler.

Røykfrie lokaler og uteområder i barnehager

HOD forslår å oppheve unntaksbestemmelsen i forskrift om miljørettet helsevern for barnehager og skoler mv. § 18, som i dag gir mulighet til å røyke i familiebarnehagens lokaler utenom barnehagens åpningstider i de tilfellene der familiebarnehagen befinner seg i private hjem. HOD foreslår også at alle uteområder skal være røykfrie.

NAAF støtter forslaget om å oppheve denne unntaksbestemmelsen, og mener i tillegg, som nevnt ovenfor, at alle ansatte som arbeider med barn skal være røykfrie i arbeidstiden.

Barns rett til vern mot passiv røyking

HOD ønsker et vern for barn mot helseskadelig passiv røyking, og ber om innspill på en normativ bestemmelse i tobakksskadeloven § 12 A "Barn har rett til et røykfritt miljø. Den som er ansvarlig for barn skal medvirke til at denne retten blir oppfylt."

NAAF mener det er meget viktig å innføre en slik normativ bestemmelse om vern for barn mot passiv røyking og oppfordrer regjeringen Stoltenberg til å fremme et slikt forslag i inneværende stortingsperiode. Samtidig mener vi at det er nødvendig med mer spesifikke bestemmelser som presiserer barns vern mot passiv røyking generelt og i hjem og transportmidler spesielt.

Røykfrie arbeidslokaler

HOD foreslår at tobakksskadeloven § 12 annet ledd oppheves, dvs. det skal innføres forbud mot røykerom i lokaler og transportmidler hvor allmennheten har adgang samt i

arbeidslokaler inklusive forbud mot røykebokser og forbud mot røyking i enkeltkontorer.

NAAF støtter forslaget, og foreslår i tillegg – jfr. vårt naboland Finland – røykfrie hoteller av hensyn til både gjester og ansatte.

Håndheving av røykeforbudet på serveringssteder

HOD mener det ikke er aktuelt med totalforbud mot røyking på uteserveringer, men fremhever at grunnet problemene med innbygging, må røykeloven innskjerpes på dette punktet. HOD ønsker innspill på henholdsvis en buffersone (som forbyr røyking i en gitt avstand fra serveringssteders lokaler) og nasjonale retningslinjer for innbygging (for eksempel kun tak, ikke vegger).

NAAF mener generelt at det skal innføres røykfrihet på uteserveringssteder, da slik røyk plager andre og skader folkehelsen hos både gjester og ansatte. Vi imøteser derfor et snarlig lovforslag som ivaretar befolkningens rett til å ferdes i røykfritt miljø også på uteserveringssteder. Dagens regelverk utestenger i realiteten en høy andel av befolkningen fra å benytte uteserveringssteder.

NAAF mener altså at røyking ikke kan tillates på uteserveringssteder, dersom man samtidig skal hindre at ansatte og gjester utsettes for passiv røyking. Skal det imidlertid innføres buffersone, som etter NAAFs syn representerer en subsidiær løsning, mener NAAF at en slik sone minimum må følge en 10 meters regel. Vi ser imidlertid at dette kan bli særdeles vanskelig å realisere (spesielt i byene som f.eks. i tilfellet Aker Brygge).

Det skal ikke være slik at familier med barn osv. må unngå restauranter, fordi det er lov å røyke utendørs på serveringsstedet.

Når det gjelder innbygging av uteserveringssteder, ser NAAF med bekymring på alle kreative løsninger som etter vårt syn i realiteten representerer omgåelse av allerede eksisterende lovverk. NAAF mener de forestående endringene i tobakkskadeloven også må innebære forbud mot slike innbygginger. Videre mener NAAF at røykeplasser utenfor serveringssteder må organiseres og plasseres slik at inngangspartiene ikke kan utsettes for røyk. Det skal være røykfri ferdsel inn og ut av lokaler for alle.

Røykfrie inngangspartier

HOD foreslår at det lovfestes et påbud om røykfrie inngangspartier til helseinstitusjoner og offentlige virksomheter.

NAAF støtter forslaget og er glad for at våre synspunkter i denne saken er lyttet til.

Helseinstitusjoner

HOD forslår at unntaket i §12 annet ledd om adgang til å ha røykerom oppheves, dvs. at alle institusjonslokaler blir røykfrie med unntak av beboelsesrom. Videre kan det

røykes på helseinstitusjonenes uteområder av hensyn til endel beboere og pasienter som røyker, og som ikke kan bevege seg utenfor institusjonens område.

NAAF mener prinsipielt det vil gi et større vern mot tobakksskader for beboere og ansatte om man kun tillater ett røykerom med særdeles god ventilasjon og ekstra godt og hyppig renhold på det enkelte bo- og behandlingshjem, framfor å tillate røyking i beboelsesrom. Samtidig er det viktig at beboere i omsorgsboliger og på sykehjem får den hjelpen de trenger for å komme seg til røykerom/uteplass hvis de har behov for det. NAAF ser imidlertid utfordringene knyttet til forbud mot tobakksrøyk i beboernes private rom, da dette er deres hjem i det som for mange kan være en krevende fase i livet. Her må den enkelte beboers behov for å røyke blant annet vurderes opp mot andre beboeres behov for røykfritt miljø

Røykes det på beboelsesrom, vil avtrekkslufta fra et beboerrom lett blandes med tilluften. Videre vil det kreve ekstra store kostnader å renovere rommet til en røykfri standard for neste beboer.

Dersom det likevel fortsatt skal være tillatt å røyke på beboelsesrom, må rommet ha eget ventilasjons-/avtrekksanlegg, slik at røyk ikke siver ut i fellesarealer eller blandes med tilført friskluft. Videre må rommet renoveres til en røykfri standard for neste evt. ikke- røykende beboer.

Selv om det skulle tillates røyking på helseinstitusjonens uteområder, må man selvfølgelig sørge for røykfrie inngangspartier.

Plager fra naboers røyking

HOD mener at mulighetene for å regulere røyking i ordensregler for borettslag og eierseksjon er å anse som tilfredsstillende, og at evt. lovendringer på dette området krever nærmere utredning.

NAAF er ikke enig med departementet i denne påstanden. Vi mottar særdeles mange henvendelser om problemer som oppstår knyttet til naboer røyking og mener HOD snarlig må utrede evt. lovendringer på dette området.

Tiltak for å begrense ungdoms tilgang til tobakk

Kommunal bevillingsordning for salg av tobakk

HOD vil innføre kommunal bevillingsordning for salg av tobakk, men uten begrensninger i hvilke typer utsalgssteder som kan få slik bevilling så lenge disse tilfredsstiller kravene i loven.

HOD foreslår løpende bevillingsperiode, samt at kommunene ikke kan sette tak på antall bevillinger.

NAAF støtter forslaget om innføring av bevillingsordning, men ønsker i likhet med Helsedirektoratet at antall utsalgssteder begrenses til de som i dag har bevilling for

salg av alkohol.. Dette innebærer kun salg av tobakk i dagligvareforretninger og serveringssteder og ikke i kiosker. I tillegg tillates salg av tobakk i spesialforretninger for tobakk.

Vi mener slike regler vil bidra til redusert bruk av tobakk og derved bedre folkehelse ved at tobakk blir mindre tilgjengelig, samtidig som det vil lette tilsyns- og håndhevingsoppgavene for kommunene, som allerede har på plass slike rutiner vedr. alkoholbevilling.

Aldersgrense ved kjøp og salg av tobakksvarer

HOD mener dagens aldersgrensen på 18 år for selger og kjøper av tobakk skal opprettholdes.

NAAF støtter HOD i at en bevillingsordning vil lette håndhevingen av den eksisterende aldersgrensen på 18 år ved kjøp av tobakk, men mener i likhet med Helsedirektoratet at det vil være hensiktsmessig å heve aldersgrensen for kjøper og selger av tobakksvarer til 20 år. En slik heving av aldersgrensen vil etter NAAFs syn bidra til at færre begynner å røyke, da vi vet at lav alder er medvirkende faktor til røykedebut.

Opphevelse av unntaksbestemmelsen om daglig tilsyn med salget

HOD foreslår å oppheve § 11 annet ledd siste setning ("Salg av tobakksvarer til forbruker kan bare foretas av personer over 18 år. Dette gjelder likevel ikke hvis en person over 18 år har daglig tilsyn med salget.")

NAAF støtter departements forslag, men mener at aldersgrensen bør heves til 20 år. Daglig leders alder er etter NAAFs syn irrelevant. Ingen som er under en viss alder, etter NAAFs syn 20 år, skal kunne selge tobakk.

Forbud mot salg av mindre sigarettpakker

HOD foreslår at salg av mindre sigarettpakker enn tjuepakninger blir forbudt.

NAAF støtter forslaget da dette forslaget vil bidra til at færre unge begynner å røyke.

Presisering av forbudet mot synlig oppstilling av tobakksvarer

HOD foreslår flere spesifikke regler for hvordan informasjon om tobakksvarer kan formidles.

NAAF støtter disse forslagene.

Forbud mot selvbetjening

HOD ønsker innspill på om det bør foreslås et forbud mot selvbetjening av tobakksvarer.

NAAF mener at dersom et slikt forbud vurderes av fagekspertene på feltet til å ha effekt, så støtter vi selvfølgelig dette tiltak.

Diverse andre lovforslag

Tobakksskadelovens formålsbestemmelse

HOD foreslår å innta tobakkspolitikkenes tre hovedmålsetninger i tobakksskadelovens formålsbestemmelse; 1) forebygge at barn og unge begynner å bruke tobakk, 2) fremme tobakksavvenning, 3) beskytte befolkningen mot passiv røyking. I tillegg foreslås det at den langsiktige visjonen om et tobakksfritt samfunn inntas i bestemmelsen.

NAAF støtter dette forslaget. For å nå visjonen om et tobakksfritt samfunn, er revisjon av tobakksskadeloven viktig. Samtidig mener vi at barns vern mot tobakksrøyk må gis særlig oppmerksomhet og forsterkes ytterligere i lovforslaget – jfr. våre foreslåtte endringer nevnt ovenfor.

Vennlig hilsen

for Norges Astma- og Allergiforbund

Geir Endregard /s/
generalsekretær

Anne Elisabeth Eriksrud /s/
seksjonsleder politikk og næringsliv